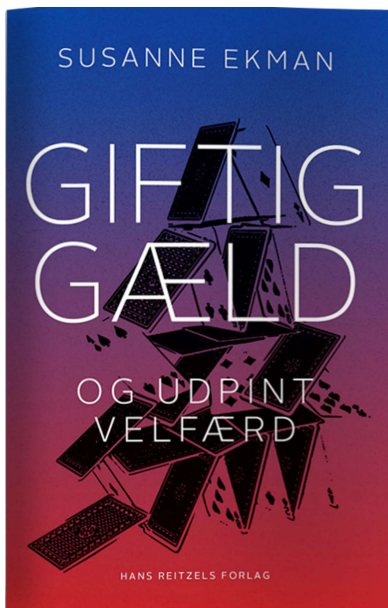

Anmeldelser

I denne udgave af Sygeplejersken anmeldes følgende bøger: "Giftig gæld - og udpint velfærd", "Retten til sex", "Med på en lytter - en rejse i lytningens univers" og "Patientsikkerhed, UTH og risikostyring".

Sygeplejersken 2022 ; (11): 48-50. Anmeldelser

Pyramidespil i den offentlige sektor

Susanne Ekman

Giftig gæld – og udpint velfærd

Hans Reitzels Forlag, 2022, 235 sider, 280 kr.

'Giftig gæld' går samfundskritisk til udfordringerne i velfærdsstaten Danmark med en forfaldshistorie om de seneste 30 års nyliberale styrings- og ledelsesregimer. Den offentlige sektor er underlagt et styringsregime, som udpiner sektoren og medvirker til at øge uligheden i samfundet.

Det skyldes helt generelt, at benzinen i motoren er at vedligeholde og udbygge et misforhold mellem krav og ressourcer. Det er heraf, en 'giftig gæld' opbygges og rulles videre i form af et massivt underskud af ressourcer og kontinuerlige krav om nye opgaver. Samtidig opstilles målsætninger om vækst, rationalisering og kvalitet, som virkelighedsfjerne ledere og politikere holder skåltaler om.

Analogien, der trækkes på hele vejen gennem bogen, er til finanssektorens Ponzi-spil, der jævnlige fører til sammenbrud. Ponzi er en slags pyramidespil, hvor investering holdes i gang af ny gæld – en konkurrencebaseret vækstlogik, der integreres i måden, vi alle tænker og handler på. Det forhindrer os i at tage ansvar for klimakrise og velfærdsarbejde og påvirker vores værdier og etiske kompas.

Logikken følger en række dogmer. Et af dem er f.eks., at ledelse kan udrette mirakler, og derfor er svaret på de fleste problemer: mere ledelse. Ledelsen skubber konsekvent ansvaret nedad til medarbejdere og borgere, og forestillingen er, at den offentlige leders primære opgave er at optimere gennem den rette ledelsesstil – eller måske skulle man snarere sige gennem den forkerte?

Forfatteren kommer med en række gode empiriske eksempler fra både pædagog-, uddannelses- og sundhedsområderne. Hun etablerer tre idealtyper af medarbejdere i den offentlige sektor, som vi alle kan identificere os med (eller vores ledere og kollegaer). Det er "den plagede skyldner", som lider af moralsk stress i forhold til professionsidealet, som aldrig kan indfries. Det er "den kritiske pragmatiker", som klarer sig igennem på dobbeltmoral, humor og de små frirum. Og der er "Ponzi-spilleren", som kynisk "spiller spillet" og belønnes med karriere og privilegier.

Jeg deler forfatterens samfundsdiagnose, som også samstemmer med andre forskningstraditioners pointer på området. Det er en interessant og vigtig bog i debatten, men normativiteten tager overhånd i de afsluttende kapitler, hvor dogmerne skal udfordres gennem forandringstiltag, og der introduceres en "besindelsens etik". Det hænger givetvis sammen med den kritiske realisme, som er tilgangen.

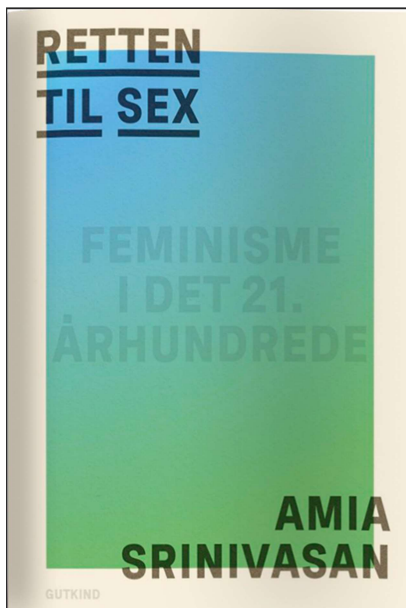
Antagelsen er her, at den enkelte kan gøre oprør mod Ponzi-logikken, men samtidig at der er tale om systemisk problemstilling. At den enkelte skal kæmpe mod konsekvenserne af nyliberal styring,

er som at bede musen om at få styr på katten. Når styring har fået så megen vind i sejlene, skyldes det, at den har vist sig yderst succesfuld i forhold til at effektivisere, optimere og skabe omkostningskontrol i den offentlige sektor. Et opgør med den økonomiske rationalitet kræver det stærke fællesskaber at kæmpe imod, men her er da en gratis ide til fagforeningerne.

Jesper Frederiksen, ph.d., sygeplejerske, postdoc. i sygepleje, Medicinsk Afdeling, Sjællands Universitetshospital, Roskilde, og SDU, Institut for Regional sundhedsforskning.

Susanne Ekmann var i anledning af bogudgivelsen gæst hos Svend Brinkmann under titlen "Velfærdsdanmark knager." Hør udsendelsen her: [Brinkmanns briks / Velfærdsdanmark knager / DR LYD](#)

Sublimt akademisk indspark

Amia Srinivasan

Retten til sex

Gutkind 2022, 300 sider, 219,95 kr.

Bogen er en akademisk sublim, men også ret kompliceret essaysamling om køn, sex, race og magt. Bogen bærer præg af, at den er skrevet af en professor, og til tider minder bogen mere om en akademisk afhandling med utallige noter og kildehenvisninger. Og jeg måtte da også flere gange klø mig i håret og blive irriteret på mig selv over, at jeg ikke lige kendte betydningen af en abolitionistisk feminist eller vidste, hvem Alexandra Kollontai nu lige var. Men når dette er sagt, så forbinder bogen også akademisk analyse med et levet liv på en virkelig fed og effektiv måde.

Og jeg mere end elsker, at forfatteren argumenterer for, at feministisk teori alt for ofte holder sig på afstand af isolerede begivenheder i kvinders liv og nøjes med at fortælle – fra en ophøjet arrogant position – hvad kvinders liv egentlig betyder. Jeg mener personligt, at bogen er et moderne indspark til spørgsmålet om, hvad det ville kræve, hvis sex reelt skulle være fri.

Bogens essay udfordrer mig til at reflektere langt dybere over de etiske aspekter af sex og over begrebet "samtykke". Bogen har nok udfordret mig – som mand – til at tænke endnu mere over, hvilke enorme og komplicerede kræfter, der egentlig ligger bag en kvindes "ja" til sex.

Ben Nielsen, lektor på sygeplejerskeuddannelsen på Københavns Professionshøjskole.

"Undskyld, men gider du skrue ned?"

Annette K. Nielsen i samarbejde med Leonora Christina Skov

Med på en lytter – En rejse i lytningens univers

Gads Forlag 2022, 272 sider, 299,95 kr.

Hvordan formidler man viden om lyd, lydfølsomhed og lytning?

Gennem dedikerede forskere og et fletværk af forskning, sansninger og indsamling af viden om lyde og lytningens univers lykkedes det på særlig vis Annette K. Nielsen at rapportere fra lydforskningens verden. Bogen anvender anekdoter som ramme for, hvorfor lyde er vigtige i vores liv. Vidste du f.eks., at mængden af støj i byer fordobles hvert 20. år? Forfatteren stiller spørgsmål, som er relevante for sygeplejersker: Hvilken betydning har det for patienters helbredelse, at de hyppigste lyde på patientet er bippende maskiner, medpatienters lyde og de professionelles samtaler?

